

“Gizli müharibə” dövründə açıq-dərslər uğurla davam edir

Pandemiya şəraitində təhsil prosesinin davam etdirilməsi zəruri olduğu qədər də diqqət, məsuliyyət və ehtiyatlıq tələb edir

XXI əsrin ikinci onilliyinin sonunda tarixin ən amansız pandemiyası bəşəriyyəti ciddi sınağa çəkmişdir. İnsanların gündəlik fəaliyyətini adi qaydada davam etdirmələri, istisnasız olaraq, pozulmuşdur. Adamlar, ailələr, yaşayış məntəqələri, ölkələr ölümə COVID-19-a yoluxmaq üçün ilin ilk aylarından fərdi, toplu və qlobal təcrübə şəraitində yaşamağa məcbur olmuşlar. Məişətdə, istehsalatda, humanitar fəaliyyət sahələrində, eləcə də iri xidmət və istirahət yerlərində adamların sıx ünsiyyəti, kütləvi gediş-gəlişi və toplaşması ciddi həyati riskə çevrilmişdir.

nöticələrinin minimuma endirilməsi ilə bağlı qəbul edilmiş bütün qərarlar da bu məqsədi güdür.

Pandemiyanın ilk günlərindən Azərbaycanın çox operativ, çevik addımlar ataraq xalqımızı böyük bələdan qorumağa nail olduğunu vurğulayan Prezident İlham Əliyev bildirmişdir ki, mart ayının əvvəlindən məktəblərin, ali məktəblərin, bütün təhsil müəssisələrinin bağlanması da əsas məqsəd uşaqları, yeniyetmələri xəstəlikdən qorumaq idi. Dərslər, məşğələlər ölkənin telekanalları və internet vasitəsilə onlayn formada davam etdirilsə də, məktəblərin bağlanması, şübhəsiz, təhsil sahəsinə mənfi təsir göstərmişdir. Ancaq görülmüş tədbirlər nəticəsində pandemiyanın təhsilə olan mənfi fəsadlarının böyük hissəsi aradan qaldırılmışdır.

Dövlət başçısının dediklərinin təsdiqi olaraq xatırladaq ki, Təhsil Nazirliyinin və Dövlət İmtahan Mərkəzinin birgə söyləri ilə bu il orta məktəblərin buraxılışı, ali və orta ixtisas məktəblərinə qəbul və magistratura imtahanları pandemiya dövrünün tələbləri nəzərə alınmaqla tam təhlükəsiz təşkil olunmuş, təhsil sahəsinin bu önəmli kampaniyalarının pozulmasına imkan verilməmişdir.

Yeni dərslər ili ilə bağlı yığcam, konkret və proqram səcyyəsi daşıyan müəyyənlər xalqın və dövlətin prioritet təşkil edən təhsil sahəsinin ölkəmizdə kəmiyyət və keyfiyyət baxımından əsaslı surətdə inkişaf

etdirilməsini əks etdirən fakt və rəqəmlər də əksini tərmişdir. Prezident söyləmişdir ki, bu il 147 məktəbin tikintisi nəzərdə tutulur. Onların böyük hissəsi artıq hazırdır və Bilik Gününə istifadəyə verilmişdir. Bir neçə məktəbin açılışı isə bu ilin sonuna qədər nəzərdə tutulur. Bu məktəblərin 45-i Heydər Əliyev Fondunun təşəbbüsü ilə inşa edilmişdir. Təkcə bu tədris ilində Heydər Əliyev Fondunun dəstəyi ilə Bakı, Gəncə və Mingəçevir şəhərlərində, eləcə də müxtəlif rayonlarda 62 təhsil müəssisəsi inşa və əsaslı təmir olunaraq müəllim və şagirdlərin ixtiyarına verilmişdir. Son 17 ildə Heydər Əliyev Fondu bu sahədə çox böyük işlər görərək “Yeniləşən Azərbaycana yeni məktəb” proqramı çərçivəsində ölkəmizdə təhsilin modernləşdirilməsinə önəmli dəstək vermişdir.

Son 2 – 3 ildə isə kiçik kəndlərdə modul tipli məktəblər inşa edilir. Bu il daha 60 belə məktəb təhvil veriləcəkdir. Beləliklə, bir ildə 150-yə yaxın məktəb tikilib və əsaslı təmir edilib. Ümumiyyətlə, son 17 ildə Azərbaycanda 3 min 700-ə qədər məktəb tikilib və əsaslı şəkildə təmir edililib. Prezidentin dedi ki: “Bu, bizim məktəb fondumuzun böyük əksəriyyətini təşkil edir. Çünki Azərbaycanda hazırda 4 min 500-ə qədər məktəb var, onların 3 min 700-ü tam yeni görkəm almışdır və yenedən inşa edilmişdir”.

Bu il ali məktəblər üçün yeni korpusların tikintisi də təmin edilmişdir.

İyun ayında Gəncədə Dövlət Aqrar Universitetinin yeni tədris korpusu dövlət başçısının iştirakı ilə istifadəyə verilmişdir. Bu yaxınlarda isə Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin 13 min kvadratmetrik yeni korpusu kollektivin ixtiyarına verilmişdir. ADA-nın 35 min kvadratmetrik yeni 2 korpusu ilə bir yerdə bir ildə 3 ali məktəbə 70 min kvadratmetr sahəsi olan yeni korpuslar tikilmişdir.

Ölkə rəhbəri qeyd etmişdir ki bu, böyük vəsait tələb edir və biz bunu ayırıraq: “Çünki təhsilə ayrılan vəsait gələcəyə ayrılan vəsaitdir. Mən hələ 2004-cü ildə demişdim ki, biz “qara

bir ölkənin uğurlu inkişafını onun intellektual potensialı müəyyən edir. İnkişaf etmiş ölkələrin təcrübəsi göstərir ki, onlar məhz biliyin, savadın, texnologiyaların hesabına bu səviyyəyə çatıblar. Odur ki, təhsilə qoyulan vəsait hər bir ölkənin gələcəyinə, müstəqilliyinə, təhlükəsizliyinə qoyulan vəsaitdir: “Təsədüfi deyil ki, Azərbaycanda büdcə xərcləri arasında təhsil sahəsinə ayrılan xərclər ikinci yerdədir. Əgər biz müharibə şəraitində olmasaydıq, birinci yerdə olardı. Mən şadam ki, bu gün bizim gənclərimiz biliklərə çox meyillidirlər. Gənclərimiz bilikli,

qızı”ı insan kapitalına çevirməliyəm və bunu əldə etmişik. Çünki son illərdə Azərbaycanda növbəti təhsilin maddi-texniki bazası möhkəmlənib və bu gün bizim bütün ali məktəblərimiz təmirli binalarda yerləşir, eyni zamanda, təhsilin keyfiyyəti artır. Bu, çox vacib məsələdir və biz bunu müxtəlif sahələrdə görürük. Bizim məktəblərimiz beynəlxalq olimpiadalarda yüksək yerlər qazanırlar, olimpiadaların qalibləri olurlar”.

Ölkədə həyata keçirilən davamlı və kompleks təhsil proqramları və önəmli layihələr təhsilin keyfiyyətinin yüksəldilməsində zəruri olan müəllim hazırlığının da yeni tələblərə uyğunlaşdırılmasını və bu şəraifə peşənin nüfuzunun bərpa edilməsini təmin etmişdir. Müəllimlərin ixtisas səviyyəsinin artırılması, tədris proqramlarının, dərslərinin və dərs vəsaitlərinin təkmilləşdirilməsi nəticəsində təhsildə keyfiyyət göstəriciləri ildən-ilə yaxşılaşmışdır.

Təhsil sahəsindəki bu ciddi yeniliyi yüksək qiymətləndirən dövlət rəhbəri müəllimlərin təhsil sahəsinə maraqla yanaşmalarını qeyd etmişdir: “Deyə bilərəm ki, müəllim peşəsinə maraqla yanaşmaq və artır, bu da özünü rəqəmlərdə göstərir. Müəllim peşəsini seçən gənclərimizin sayı hər il artmaqdadır. Qəbul imtahanlarında yüksək bal toplanmış bir çox gənclərimiz müəllim olmaq istəyirlər. Çünki müəllimlərin iş şəraiti yaxşılaşdırılıb, müəllimlər gözəl məktəblərdə, ali məktəblərdə dərs deyirlər, müəllimlərin əməkhaqları artırılıb və diaqnostik qiymətləndirmədən keçən müəllimlərimiz yüksək maaş alırlar. Əlbəttə ki, bu, gənclərimizin müəllim olmaq istəyini əsaslandırır, eyni zamanda, müəllim peşəsi bütün dövrlərdə Azərbaycanda ən hörmətli peşələrdən biri olmuşdur. Mən çox şadam ki, bu gün biz bu peşənin prestijini bərpa edirik və bu, eyni zamanda, gələcəkdə Azərbaycanda bilikli, savadlı insanların sayının artmasına gətirib çıxaracaqdır”.

Prezident, eyni zamanda, xatırlatmışdır ki, müasir dünyada hər

Mən şadam ki, bu gün bizim gənclərimiz biliklərə çox meyillidirlər. Gənclərimiz bilikli, savadlı olmaqları ki, gələcəkdə ölkəmizi idarə etsinlər. Bizim gələcəyimiz bu gün məktəblərdə, ali məktəblərdə oxuyan uşaqların, şagirdlərin, tələbələrin əlində olacaqdır. Onların bilikləri, savadı, əlbəttə ki, bizim ölkəmizin gələcəyini şərtləndirəcəkdir.

İlham ƏLİYEV
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

qorunulmuşdur. Bizim uşaqlarımız Vətənə bağlı olmalıdır, xalqa bağlı olmalıdır, müstəqilliyi hər şeydən üstün tutmalıdır, milli ruhda, vətənpərvərlik ruhunda tərbiyə almalıdır, əsrlər boyu qoruduğumuz milli adət-ənənələrimizi qorunmalı və onları müdafiə etməlidirlər”.

Pandemiyanın davam etdiyi şəraitdə başlanan yeni dərslər ilinin peyvəndin təbiiqədər müəyyən edilmiş qaydalara ciddi əməl etməklə aparılacağına əminliyini bildirən Prezident İlham Əliyev demişdir: “Əminəm ki, yeni şəraitdə başlanan dərslər ili uğurlu olacaqdır, bizim şagirdlərimiz, tələbələrimiz yaxşı biliklər əldə edə bilərlər, müəllimlər də öz vəzifə borcunu şərəflə yerinə yetirəcəklər. Biz hazırda postpandemiya dövrünə hazırlaşırıq. Əlbəttə ki, peyvənd icad olunandan sonra artıq biz deyə bilərik ki, bu dövr arxada qalıbdır. Bildiyiniz kimi, Azərbaycan peyvəndin ölkəmizə gətirilməsi ilə əlaqədar bir neçə şirkətlə danışıqlar aparır. Əlbəttə ki, əldə ediləcək peyvənd bütün sınaq mərhələlərindən keçməlidir və eyni zamanda, beynəlxalq sertifikatlar almalıdır. Daha sonra peyvənd Azərbaycana gətiriləcək və əminəm ki, ondan sonra biz normal, adi həyata qayıda bilərik,

dərslər və elmi-metodiki təchizat, pedaqoji kadr təminatı qaydaya salınmışdır. Məktəbəqədər və peşə təhsili xidmətlərinin müasir tələblər səviyyəsində qurulması məqsədi ilə də dövlət proqramları qəbul edilmiş, layihələr həyata keçirilmişdir. Bütün bunlar onu göstərir ki, Azərbaycan təhsili özünün zəngin müntəzəqqi ənənələrinə, milli-mənəvi və ümumbəşəri dəyərlərə, beynəlxalq təcrübəyə əsaslanaraq daha da inkişaf edəcəkdir. Ümummilliyət hədəflərdən olan təhsilin modernləşdirilməsi isə təcrid pedaqoji kollektivin üzünə düşən vəzifə deyil. Tədrisin səviyyəsinin yüksəldilməsi, məktəblərin fəaliyyətinin gücləndirilməsi, şübhəsiz, dövlətin və cəmiyyətin məktəbi birgə himayəsi ilə mümkündür.

Artıq 10 gündür ki, ölkə məktəblərində tədrisin bərpası prosesi gerçəkləşdirilir. Xüsusi karantin rejimi dövründə təhsil müəssisələrində tədris və təlim-tərbiyə prosesinin təşkili barədə Nazirlər Kabinetinin müvafiq qərarına uyğun olaraq Təhsil Nazirliyi tədris planlarını artıq təsdiq edərək həyata keçirməkdədir. Ümumtəhsil müəssisələrində I-IV siniflərdə dərslər sentyabrın 15-dən əyani və distant formalarda bərpa edilmişdir. Tədris prosesi V-IX siniflərdə sentyabrın 15-dən distant, oktyabrın 1-dən isə əyani və distant, X-XI siniflərdə isə sentyabrın 15-dən distant, oktyabrın 15-dən əyani və distant formalarda gerçəkləşdirilməkdədir.

Peşə məktəblərində də tədrisə sentyabrın 15-də başlanmışdır. Tədrisin məzmunu məsafədə (“Virtual məktəb”) və teleərsələr vasitəsilə çatdırılır. Peşə təhsilində bacarıq və təcrübələrin formalaşmasını tələb edən məşğələlər müvafiq şərhlərə əməl edilməklə ənənəvi formada keçilir.

Sentyabrın 15-dən ali təhsil alan tələbələrin yüksək hərəkətlilik və yox-luxma risklərini nəzərə alaraq, tədris prosesi bu təhsil pilləsində distant formada davam etdirilir. 1-ci kurslar sentyabrın 15-dən qəbul olunduqları ali təhsil müəssisəsinə gəlməyə başlamışlar.

Dərslər epidemioloji vəziyyətdən və məktəbdə şagird sıxlığından asılı olaraq müəyyənləşdirilən qaydada təşkil edilir. Müəllim, şagird və tələbələrin sağlamlıqlarını qorumaqları üçün şəxsi gigiyena qaydalarına ciddi riayət edilməsi xüsusi nəzarət altındadır. Təhsil sahəsinin bütün kollektivləri, ailələr və bütövlükdə, cəmiyyət mövcud təhlükənin qarşısını maksimum dərəcədə alınmasına yönələn dövlət tədbirlərinə hamılıqla dəstək verməlidirlər.

Tahir AYDINOĞLU,
“Xalq qəzeti”

2013-cü ilə nisbətən 60 faizdən çox artaraq, 1,4 milyard manatdan 2,3 milyard manata çatdırılmışdır. 2003-cü ilə nisbətən isə təhsil xərcləri 9 dəfədən çox artırılmışdır.

Müraciətə təhsil sahəsinin fəaliyyətində yeni nəsə gərəkli, faydalı biliklər verilməsi ilə tandem təşkil edən vətənpərvərlik tərbiyəsinin önəminə də diqqət yetirilmişdir.

Uşaq, yeniyetmə və gənclərin yabançı, zərərli təsirlərdən qorunmasının vacibliyini xatırladan ölkə rəhbəri də onların milli ruhda, ümummilliyət məzmununda, müstəqilliyimizə sədaqət ideyası əsasında tərbiyəsinə önəm çəkmişdir. “Biz uşaqlarımızı, yeniyetmələrimizi, gənclərimizi xalqımıza, milli adət-ənənələrimizə zidd olan, dırnaqarası dəyərlərdən

o cümlədən, təhsil sahəsində ənənəvi tədris prosesi bərpa olunacaqdır”.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin təhsil sektoruna göstərdiyi diqqət və qayğı nəticəsində bu sahədə islahatlar daha da dərinləşmiş, təhsilin inkişafına dövlət siyasətinin əsas prioritetlərindən biri kimi önəm verilmişdir. Dövlətimizin başçısının təşəbbüsü ilə reallaşdırılan, təhsil sektorunun yol xəritəsi olan “Təhsilin İnkişafı üzrə Dövlət Strategiyası”nın icrası istiqamətində bir sıra mühüm nailiyyətlər əldə edilmiş, ölkənin bütün regionlarında ümumi təhsilin infrastrukturunu əhəmiyyətli şəkildə yeniləşmiş, sahənin müasir tələblərə cavab verən normativ hüquqi bazası yaradılmışdır.

Ölkənin ali təhsil sisteminə isə Bolonya Bəyannaməsindən irəli gələn başlıca prinsiplərin təbiiq,